

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cum S. Scripturæ, tum SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 17. Apparent Moyses & Elias in maiestate, loquuntur cum Christo de præcipuis eius mysterijs: simul cum eo sunt. Status gloriæ cœlestis exemplaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

eos adduxit, Dominus est viuorum & mortuorum, & quæcumque vult, facit & in vno & in altero. Particulariter autem voluit Christus in hoc mysterio binos illos habere testes, utique capitia prophetarum. *Vertices prophetarum*, eos nominat Ecclesia: quasi testis personæ Christi: ut notat D. August. & Tertullia, quod hoc mysterio impleta fuerit visio Zachariæ, qui lanpadem vidit cælestem, ad cuius latus erant duæ oliuæ, oleum effillantes, quibus lux illa aiebatur. Læpās hæc Christum signat, ut dixit Isaias, harum oliuarum accenditur oleo, non quod ipsi dent olei gratiæ, quinimo de Christo in ipsos defuit oleum gratiæ reliquosque sanctos, sed quia illi suo testimonio mundo reddunt illustrissimum. Detrahebant Iudæi Christo, ut legitur: prodeant hi duo: quorum vnus illum promulgauit, alter eius erudandæ zelo cæteris feruenter & suâ præsentia dent testimonium: quod Christus nedom est legis fructus, sed ipsius legis auctor & Dominus prophetarum.

Quando Dominus apparuit Moysi, ut legem populo daret, fulgura, tonitrua, fumus, tempestas, tubæ clangor audiebantur, ut populus his terribus exclamaret: *Loquere tu nobis, non loquatur nobis Dominus*. Nec miror populum his terrificis extrinsece, cum & ipse Moyses tremebundus expauerit: nam teste apostolo: *Terribile erat quod videbatur*. Moyses dixit: *exterritus sum, & tremebundus*. Moysi vero Deus, dicit eis: placeat, non loquar ipsis modo, nisi ore tuo, & iuratis temporibus in filio meo, quem missurus sum in mundum prædicatorem & prophetam, qui illis ex patre meo loquetur: *Prophetam suscitabo eis de medio fratrum suorum similem tui* & ponam verba mea in ore eius, loqueturque ad eos omnia, quæ præcepero illi. *Qui autem verba eius loquetur in nomine meo, audire noluerit, ego vltor existam*. Hoc Dei promissum populus accepit, proinde hunc semper prophetam audi præstolabantur: qui inter illos erat nasciturus. Hic fuit Christus, & in illo impleuit Deus verbum suum, & pactum quod cum illis iurauerat. Ad huius confirmationem, assistit Moyses ipse testis veridicus, per quem Deus hoc fecit per uisum in cuius præsentia Pater de filio testatur: *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuit, ipsum audite*: quod per Moysen vobis spondi filium meum, qui factus homo ueniret prædicator in mundum, ecce medius adstat inter Moysen & Eliam duas oliuas, qui testimonium perhibet de lumine. Moyses nimis iuxta legis, iudicis vices & voces implet legis. Elias caput

prophetarum, eorumque loco substitutus apparet, ac medius Christus. Intuere, (monet D. Hieronymus) qualiter ad Christum velut ad centrum in ca. 17. concurrunt lex & propheta, ipseque sit ambo- rum scopus vltimus.

§. 17. *Apparent Moyses & Elias in maiestate, loquuntur cum Christo de præcipuis eius mysterijs: simul cum eo sunt. Status gloria cælestis exemplaria.*

Illis omissis, quæ difficultatem habent non omnibus habitam, & à Sanctis Patribus exponuntur, hæc tria tantum intendo declarare, quæ proposito nostro magis conducunt. Primum: quod indicat D. Lucas, quod Moyses & Elias: *Visti sunt in maiestate*, quantum opinor, non potuit euangelista verbis ut aptioribus quibus ad viuum expressius declararet, splendorem, gloriam, claritatem, quæ Moyses & Elias gloriosi apparuerunt. Ipse Christus, ut gloria suæ exponat naturam, quæ iudex venturus est, alijs non vitur terminis: quæ, *Com venerit filius hominis in maiestate sua*. Quinimo & ipse D. Lucas iisdem verbis supremi iudicis declarat dignitatem ac gloriam: *Tunc videbunt filium hominis venientem in nube, cum potestate magna & maiestate*. Dum dicit: *Cum potestate venturus*, addit, *Magna*: dum vero dicit: *Cum maiestate*, nihil addit: quia nihil est addendum: quo significet supremam auctoritatem, gloriam, opes, venturæque maiestatem. Nec aliter sentiendum: ut enim ex Cardinale nostro Caietano diximus: claritas, gloria, formæ elegantia, ac splendor, qui de Christi corpore dimanabat tantus erat, ut in Moysi ac Eliæ corpora reflectens, ipsa milleis solibus facibus, innumeris reddiderit fulgentiora: ut ex his discas, quanta futura sit corporis Christi gloria.

Origen excellens apernit mysterium in Christi gloriam, dum eius meminit quod olim contigit. Tanta Deus descendit in montem Sinai fulgens claritate, legem Moysi daturus, ut ex ea, intendendo in faciem Moysi, illa velut solis radijs splendore illustrata: ut ex ea populus intelligeret quanta Deus lucret claritate. Num scire desideras quanta futura sit Christi gloria? Vide, quod ex sola reuerberatione claritatis corporis Christi, Moysi & Eliæ tantus splendor lux tanta ac gloria diffusa: ut quæ eminentem faciat maiestatem, & nec solum in facie Moysi, ut olim, sed in toto eius corpore, & nedom in illo, sed & in E-

in Elia, ambo quippe: *Visi sunt in maiestate*. Attendamus discrimen eius qui tum daturus legem descendit, & eius qui modo descendit predicaturus Evangelium. Qui enim tunc descendebat, non erat ipse Deus, sed Angelus, Dei representans personam, ideo de illa lege sic ait D. Paulus: quod *Erat ornata per Angelos*. Modò vero ipse Deus Angelorum Dominus. Exploremus quoque differentiam (monet Apostolus) inter illam & hanc legem: *Si manifestatio damnationis in gloria est, multò magis ministrum iustitiae in gloria*. Erat lex illa, lex mortis, condemnatio, condemnans & occidens: quia ob minima quaeque mortis ferebat sententiam, ob collecta tantummodo lignorum segmina in die bello igni construendo. Hæc autè lex est vitæ, iustificatio, gratiæ & gloriæ. En hanc adducit Christus, quæ tanta est, vt Moyses & Elias illi proximi tanta fulgeant claritate, & maiestate conspicui.

38 Secundum nobis describunt Evangelistæ in hoc mysterio, Moysen & Eliam familiariter & amicè cum Iesu colloquentes; quòd his verbis indicant: *Loquentes cum eo*; & credit Tertullia;

D. Irenæus ac ingeniose dixit D. Irenæus: illud perfectè tunc *L. 4. com. impleri: Loquebatur Dominus ad Moysen, sicut in Hierose. 37* *let homo loqui ad amicum suum. Facit ad faciem Exod. 33.* (ait D. Irenæus) *confabulatus est cum eo in altitudine montis*, &c. Tertium loquebantur de profundioribus mysterijs, & arcanioribus Dei Sacramentis, nimirum de mysterijs Redemptionis. Hoc S. Lucas signanter indicat: *Loquebantur excessum eius, quem completurus erat in Hierusalem*: Vt ut Evangelista verbo Græco, quod duo simul significat, exitum & gloriam; & sic alij Sancti legunt: *Loquebantur de exitu*, i. a D. Ambr. Abj, *Loquebantur gloriam*. D. Chrysost.

quibus præclarum latet mysterium, quo similiter celestis gloriæ exprimitur dignitas: quia ille exitus, quem Christus erat completurus, ad gloriæ consecutionem necessarius habebatur. Quis, quæso, erat excessus ille complendus in Hierusalem? Ille quo exitus passurus ac moriurus, de quo postmodum D. Ioannes: *Egressus est Iesus trans torrentem Cedron*. Era autem hic consequentiæ gloriæ adeo conueniens, vt ipse de eo dixerit: *Oportebat Christum pati, & intrare in gloriam suam*. & idiome vernaculo significat: *Loquebantur cum Christo, & Christus cum illis*, quam oppidò necessitas redemptionis generis humani scaderet. Christum pati in Hierusalem, vt sibi corpori gloriæ mereretur, & hominibus corporis ac animæ glorifica-

In c. 9.
Luca 11.
31. in
Matth.
I.
Quis ille
fuerit
exc. sus.
Io. c. 19. 1.
Luca 24.
46.

tionem obtineret. De hæc inter se agebant, quo discimus, quid sit, & quantum sit illa celestis gloria, vt ad eam nobis promerendam necessaria fuerit passio Dei, sanguis Dei, mors crucis ignominiosa.

Hoc vnum inter cetera huius mysterij recolo profundæ meditationis argumentum. Expectis nosse quanti valeat adamas? A tunc quid pro eo gemmarius, appendat: dicens non minoris valere. Attende quid dicitur: *hritus pro cæli gloria, quam tibi meatur en pro appendat*. anguinem suum, vitam, mortem, seipsum: quia quod his minus fuisse, pretium non erat æquale, licet omne aurum, argentum, gemmas, lapides pretio o, stellas, cælos, Angelos, cherubinos, seraphim appendisset. Omnia hæc sunt infinites minoris acimationis, & quocumque aliud pretium, quàm sanguis & vita Dei, & ipse Deus, non esset ex toto æquale: quia cum id quod in cælesti gloria datur, sit ipse Deus, non valet hæc minoris, quàm ipse. De his autem alio loco.

De his gude Mysterijs, inquit Evangelista, 19 Moyses & Elias loquebantur cum Iesu vt explicarem aliquid de hoc statu beatitudinis. Mysterium maxime absconditum & altissimum Dei, censetur notæ redemptionis mysterium, quod in eo consistit, quod Christus egrediens tunc onus ad mortem, nobis cæli gloriam consequatur: ita vt ab illa Christi morte, vita nostra, ab eius passioe, nostra beatitudo, ab eius ignominia, omnis gloria nostra dependere. Illi autem mysterium hoc adeo absconditum, vt Nullus Principum huius seculi cognant. quod D. Paulus vocat: *Mysterium absconditum à seculis in Deo*. De quo, in interprete eodem Apostolo ad litteram loquitur Maras dum ait: *Nec oculus vidit, nec auris au-*

ditus, &c. Itaque loquebatur Christus cum Moysæ & Elia, de sublimioribus sapientie secretis, ac de profundissimis pectoris sui mysterijs: vt in e colligamus quàm amicè cum illis ageret. Quia secretiora pectoris arcana non nisi intus amicus principes solent aperire, & ex hoc argumento probat Christus Apollolis: vt tamquam tales sibi congratulentur: *Vos dixi amici*. *Et cetera: quia omnia, quæ audivi à Patre meo, nota feci vobis*. En in ago quædam vobis regni cælorum. Omne vultu maiestate. D. Lucas, vt delectaret quæ Christus in hoc mysterio prætulisset dignitate nullum inuenit verbum, quo congruentius hæc hriti gloriæ explicet, in qua cum Apolloli viderent eminentem: quàm dicendo: *Engulantes viderunt maiestatem eius*. Cum maiestate,

stare, ut Rex, & inuictus Imperator. Eadem phrasi nobis Moysi & Eliæ gloria describitur: *Visti in maiestate*. Vide Epiphani. ait: *ambos duxit in sua propria gloria*: & quasi sibi fecit æquales. Licet enim immensam concedamus distantiam, reuelat tamen profundum æternæ gloriæ mysterium, in qua omnes Reges erunt, omnes eodem cum Christo regno potentur, nec erit Christi regnum, aliter regni excellentius: *Quo coheredes regni sui ostendit*, ait D. Epiphani. verbis, alias à D. Paulo prædicta.

Proinde cuncti in felici illo beatitudinis statu videbuntur: *In maiestate*: quia vero maiestas regno propria est, si Christus quia Rex est, videtur in maiestate, omnes pariter electi gloria fulgebunt maiestatis, omnes Reges erunt, omnes magni, & tales omnes cum Christo loquentur, ut filij desideratissimi, & cordis intimi, proinde & omnibus consilia cordis sui manifestabit, æterna peccatorum Dei ce nent aperit, quam ego modo vos intueor. O gloria, o maiestas! quis unquam Principis familiaris tanto se honore tenet cumulatam? Solis magnatibus vitur Rex familiariter, & vel paucis sui peccatorum aperit abscondita secretorum. Hoc Christus indicat, quando ait Apostolis, quod illis preparauerat, hoc esse: *Vi edatis & bibatis super mensam meam in regno meo, & sedetis super thronos*, &c. Non nisi alios Reges admittunt Reges mensæ suæ conuiuas: quod si ex occasione in aperto campo, & separatim sub dio (a) alicui in hoc fauent intimo, non tamen id agunt dum regni assident mensæ ad gloriæ ac maiestatis suæ iactantiam: si verò locum concedant, hoc fit in scabello, vel subscellio, in sede verò minime. Id quod ego vobis concedam, hoc erit, inquit Dominus: *Edetis & bibetis omnes in eadem mea mensa, in regno meo, in statu & pompa eminentissimæ meæ gloriæ ac maiestatis*. Eodem cibo, quo ego, vescemini: nec ego ferulum sumam melius, aut bolium suauiore parum vel multum, quam quo vos recreabimini: *Sed bibitis super thronos* postros in gloriam maiestatis, ac amicitie signum, & velut Reges conuicentes viuemus basilicæ, familiaria colloquia miscibimus, frontem exporrigemus.

Ne vobis hoc persuadeatis, quod tantum in hac vita, ubi pauperem, humilem, ac absconditam vitam viuimus, & ipsa nos omnes æquales facit dura necessitas, amica vobiscum conuerserit consuetudine, in regno verò meo grauitate superciliosa intumescam, vos nec colloquio honorans, nisi graui ac maiestuosos, non vos intuens nisi versa facie ultra humeros, vel t huius mundi Principes

Hieron. B. p. de Lanza Tom. II.

quibus honores mutant mores, sed raro in meliores. Ibi dum sedero in sede maiestatis & rex, ampliori vos honore excipiam, mensæ meæ conuiuas collocabo, &c. Eritis omnes magræ, illustres, Reges coronati. Hic me vestra sim ilem feci pauperiati, ac humilitati, ut in omnibus vobis sim similis & vos mihi similes. Ibi verò vos faciam mihi compares in maiestate & gloria, vream omnes tam possessuri sitis immensam, ut Dije esse videamini: & sicut hic vobis sum similis, ibi vos mei similes efficiam. Conformi er expedit D. Hieron. hæc Isaiæ verba, quibus agit de hac gloria: *Non erit ibi amplius infans dierum*. Quis hoc credat, cum sint ibi futuri tot innocentes: quos autem paruulos in sui gloriam Deus non assumpsit? Intellegit (interpretatore D. Hieronym.) non erunt ibi paruuli, medi, & magni, sicut in terrenis Regum domibus, quorum alij morantur in atrio, nec interiora ingrediuntur, & habitaculo regalia, alij frequentius hæc intrant, non tamen in altis secretioribus: alij erecti, & aperto capite regni adstant maiestati, tantum magnatibus sicutum est caput operire, ac sedere; ibi verò omnes magni, in maiestate, gloriosi, reges coronati. Hoc enim insinuat Apostolus dum ait: *Occurramus impenes &c. in virum perfectum in mensuram & atis plenitudinis Christi*. Licet quo ad gloriæ gradus multum differentes.

§. 18. In illo gloria statu omnes erunt magni, quos signifi. aut magni illi pisces, quos Apostoli piscati sunt.

Dignus est D. August. ingenio tractatus ille 40. circa binas illas plicationes Apostolorum. Tract. 122. Prima fuit dum Christus adhuc in humanis ageret mortalibus, quam refert D. Luc. Inuenit & Ser. Christus discipulos piscantes in Mari Galilee, 148. de qui tota nocte laborantes ne vel vngui ceperant tempore pisciculi; quibus ille præcipit, ut rem laxent in captum: *Concluserunt autem piscium mult. iudi. Luc. 5.6. non copiosum, rumpebatur autem rete eorum; et necessitas eos coegerit aliorum auxilium manulque subsidiarias inuocare. Tum ipsos vocavit Apostolos, ut se sequerentur, hac fide data: Faciam vos fieri piscatores hominum. Verum epim ve o postquam Christus iam hac vita excoherat, altera vice eis apparet, piscantibus in mari, sed necum quilibet ceperat, frustra laborauerat. Dicit illis: *Mittite in dexteram nauis rete & inuenietis. Rete Christi obediens, mittunt in dexteram: *Traxerunt autem rete in terram plenum magnis piscibus***

cen. 130